

Vinařský věstník

11

2017

Obsah:

Z domova	2
Potraviny na pranýři (falšované víno - listopad)	9
Ze zahraničí	10

FOTO: ARCHÍV SVČR

Z domova

Stát přidá zemědělcům 880 milionů na dotacích

Ministerstvo zemědělství navýšilo peníze pro potravináře a zemědělce v dotačním evropském rozvojovém programu o 880 milionů korun. Resort o tom informoval ve středu. V podzimním kole přerozdělí zhruba čtyři miliardy korun, zemědělci si v programu zažádali o projekty celkem za 9,3 miliardy korun.

Navýšení je na investice do zemědělských podniků a pro projekty na lepší zpracování a uvádění zemědělských produktů na trh. Jde o reakci na převis žádostí. Poptávek chodilo více i dříve. V předchozím kole stát chtěl přerozdělit 4,6 miliardy korun, zemědělci a potravináři žádali 9,2 miliardy korun. Nejvíce peníze chtěli na modernizace. Nakonec bylo schváleno k přerozdělení 5,7 miliardy korun.

Z programu rozvoje venkova budou moci zemědělci do roku 2020 čerpat téměř 97 miliard korun. Podíl českého rozpočtu na programu je 35 procent, zbytek jsou evropské peníze.

ZDROJ: NOVINKY.CZ, AUTOR: NOVINKY.CZ, ČTK, 8. 11. 2017

PGRLF stanovil dne 13. 11. 2017 výši podpory pojištění zemědělců

Zemědělci a lesní hospodáři mohou počítat s tím, že jim Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. (PGRLF) uhradí významnou část letošních nákladů na pojištění proti nepředvídatelným škodám. O konkrétní výši podpory rozhodlo představenstvo PGRLF. Výše podpory v rámci jednotlivých programů se pohybuje mezi 30 a 50 procenty uhrazeného pojistného:

50 % uhrazeného pojistného v rámci programu pojištění speciálních plodin

50 % uhrazeného pojistného v rámci programu pojištění hospodářských zvířat

40 % uhrazeného pojistného v rámci programu pojištění ostatních plodin

50 % uhrazeného pojistného v rámci programu podpory pojištění lesních ško-

lek (nově byl program v letošním roce otevřen i pro velké podniky)

30 % uhrazeného pojistného v rámci programu pojištění lesních porostů

„Cílem programů podpory pojištění je usnadňovat dostupnost pojistné ochrany zemědělců. Snažíme se motivovat všechny pěstitele a chovatele a co nejvíce ochránit jejich práci, která je mnohdy závislá na neovlivnitelných okolnostech, jako jsou například výkyvy počasí,“ řekl ministr zemědělství Marian Jurečka. Podpora pojištění je součástí koncepce ministerstva zemědělství a PGRLF, jejímž cílem je povzbudit zvláště tuzezemskou produkci ovoce, vinné révy, brambor, zeleniny, chmele a dalších takzvaných citlivých komodit. Stejně tak se podpora týká výsadby lesních školek či chovatelů hospodářských zvířat.

Odhad celkového objemu finanční podpory pro všechny programy pojištění na rok 2017 dosahuje výše 450 milionů korun, což je o 3 miliony víc, než v roce 2016. „Proto jsme pro letošní rok, v porovnání s rokem minulým, navýšili procentní podporu u ostatních plodin z 37 na 40 % a u pojištění lesních školek z 30 na 50 %“ uvedl předseda představenstva PGRLF Zdeněk Nekula.

Přesná pravidla programů Podpora pojištění (týká se speciálních plodin, ostatních plodin a hospodářských zvířat), Pojištění lesních školek a Pojištění lesních porostů najdete na webu www.pgRLF.cz

NELI VESSELINOVA, TISKOVÁ MLUVČÍ

PGRLF, A. S. TEL.: 225 989 422, E-MAIL:

VESSELINOVA@PGRLF.CZ

Stát chce, aby se zemědělci více chránili před pohromami. Rozdá 450 milionů na pojištění, nejvíce dostanou pěstitele chmele či vína

Stát se snaží motivovat zemědělce a lesníky, aby svou úrodu, zvířata nebo malé stromky pojistili proti špatnému počasí. Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF), který spadá pod ministerstvo zemědělství, jim

až z poloviny přispěje na pojištění. Na ochranu úrody, zvířat nebo i lesních školek letos půjde 450 milionů korun, což je o tři miliony víc než loni. "Snažíme se motivovat všechny pěstitele a chovatele a co nejvíce ochránit jejich práci, která je mnohdy závislá na neovlivnitelných okolnostech, jako jsou například výkyvy počasí," uvedl ministr zemědělství Marian Jurečka. Systém funguje tak, že se zemědělec nebo lesník sám pojistí u některé z komerčních pojišťoven, a následně od státu dostane příspěvek.

Nejméně peněz, tedy třetina, se vyplácí na lesní porosty. Naopak padesát procent dostávají pěstitelé speciálních plodin – třeba chmele, vinné révy, ovoce. Půlku stát vyplácí také chovatelům hospodářských zvířat. Nově také hradí padesát procent nákladů i velkým podnikům, které si chtějí pojistit lesní školky.

"V porovnání s minulým rokem jsme letos navýšili procentní podporu u ostatních plodin z 37 na 40 % a u pojištění lesních školek z 30 na 50 procent," vyčísluje předseda představenstva PGRLF Zdeněk Nekula. Podle mluvčí PGRLF Neli Vesselinové byly velké podniky do programu přidány proto, aby měly všichni rovné podmínky. Mezi největší školkaře patří například Wotan Forest ze skupiny Agrofert nebo Lesoškoly.

Farmáři a lesníci se chrání před nepříznivými klimatickými jevy jako mráz, bouře, krupobití či silný déšť. O podporu ze strany PGRLF letos požádalo přibližně 4800 žadatelů. Pojistit chtějí hlavně obilniny nebo řepku. "Zájem o pojištění stále je a řekl bych, že se i zvyšuje. Vliv na to má stále platná státní dotace a dále každoročně se zhoršující počasí," říká Marek Bizoň, ředitel Agra pojišťovny. Ta například zemědělce od loňského roku pojišťuje i proti suchu.

Polovina sedláků by uvítala společný fond

Zemědělci příspěvek státu vítají a například podle předsedy Asociace soukromého zemědělství Josefa Stehlíka je podpora dostačující. "Pořád je tady ale debata o vzniku fondu, který by pojisi-

til těžko předvidatelná rizika, například nadměrné srážky nebo sucha," zdůrazňuje Stehlík.

Vznik fondu proti neúrodě se táhne už roky. Jeho existenci sliboval Marian Jurečka před dvěma roky. "Aktuálně jsou rozpracovávány varianty fungování fondu. Zatím nebylo finálně rozhodnuto, jestli bude fond ustaven jako akciová společnost nebo jako samostatný fond," tvrdí jeho mluvčí Markéta Ježková.

Tuzemští zemědělci ale nejsou jednotní v názoru, jestli chtějí vznik společného fondu na neúrodu. Ten má farmářům pomoci v případě, že jejich úrodu postihnou nadměrné srážky nebo sucha. Kvůli letošnímu počasí stát vyplatí až dvě miliardy korun.

Loni v létě PGRLF se v průzkumu sedláků ptalo, jestli a za jakých podmínek by do společného fondu šli. "Asi polovina dotazovaných projevila zájem," upřesňuje mluvčí PGRLF Neli Vesselinová. V obecné rovině farmáři myšlenku přispívání na horší časy vítají. Je to podle nich lepší než čekat na státní peníze. Ti drobnější z nich však příliš nevěří, že peníze budou přerozdělovány spravedlivě. Naopak velké podniky se společného fondu nebojí. Agrární komora i Zemědělský svaz svým členům doporučily, aby do něj v případě vzniku vstoupili.

"Samí jsme jej před lety iniciovali. Rámec byl již notifikován a budeme tedy po nové vládě a ministroví požadovat jeho ustanovení a funkčnost," nastiňuje Felčárek z Agrární komory. Podle něj jde o způsob, jak minimalizovat požadavky zemědělců na stát v případě mimořádných škod. "Výplatu kompenzací by dostal ten kdo je zapojen, ideálně s povinnou účastí všech zemědělců," dodává.

Podobný systém už mají v okolních zemích i jinde v Evropě. Na horší časy si farmáři přispívají třeba ve Francii nebo ve Španělsku. I v cizině se podle mluvčí PGRLF Vesselinové osvědčila povinná účast všech sedláků.

ZDROJ: BYZNYS, KATEŘINA ŠEFROVÁ - REDAKTORKA, 14. 11. 2017

Na Martina schází domácí husy

Na opozdilce, kteří si s předstihem nezajistili místo na svatomartinských hodoch, zřejmě zbude v nejbližší restauraci jen obrané stehýnko. Také kuchaři, kteří se chtěli spolehnout jen na české chovy pasené na trávě, si museli s rezervací

pospíšet. Domácí produkce totiž apetit místních jedlíků nenasytí.

PRAHA Vyprodáno! hlásí od minulého týdne farma v Rohozné na Vysočině. Husu od jejího majitele Josefa Třísky si tak budou moci dopřát jen zákazníci, kteří si drůbež předem zarezervovali. „Nákup hus začíná v říjnu, ale vrchol přichází až na Martina, kolem 11. listopadu. Všichni chtějí maso čerstvé, proto toho ani nejsme schopni dělat více,“ řekl LN Tříška, u něhož se ročně vylíhne 40 tisíc housat. Drobní odběratelé, malé prodejny a restaurace od něj kupují nejen husy, ale i kachny. I ty budou znovu až napřesrok. Tříška se chovem drůbeže zabývá osm let, místní farma ale má padesátiletou tradici. Patří k pouhé hrstce těch, které se v Česku chovu hus ještě věnují. „Samotný výkrm náročný není, ale chov pro produkci vajec, obsluha a odchov housat už ano,“ říká Tříška.

Velkochovy zanikly, dováží se z Maďarska

Že se chov českých hus sotva drží na nohou, potvrzuje i předseda Svazu chovatelů drůbeže Pavel Dobrovolný. „Jde o náročnou činnost, a nakonec je husa na talíři celkem drahá. Musíte je chovat na velké ploše a mají jinou spotřebu krmiva než hrabavá drůbež. Produkce vajec je u nich taky nižší,“ řekl LN.

Velkochov hus v Česku již neexistuje. Drobné farmy tak uspokojí spíše poptávku restaurací než supermarketů. „V rámci vodní drůbeže funguje v Česku pouze zpracovatel Vodňanská drůbež, a to jen v sortimentu kachen. Všichni ostatní zpracovatelé jsou vzhledem k objemu pro naše potřeby bohužel nedostačující,“ řekla LN mluvčí řetězce Globus Pavla Hobíková. Poptávku tak uspokojují převážně husami z Maďarska. V mraženém stavu je odebírá i řetězec Makro. „Chlazené husy máme také české, ale v omezeném množství. Jsme nuceni uspokojit poptávku po chlazených husách rovněž maďarským či německým zbožím,“ přidává se mluvčí řetězce Makro Romana Nydrle.

„Zájem o husy se v posledních letech zvyšuje a pokud je jich nedostatek, tak je v restauracích nahrazují kachnami a různými kříženci, v řetězcích pak dovozem hus například z Maďarska,“ řekla LN Gabriela Dlouhá, předsedkyně Českomoravské drůbežářské unie. Stavby v rozmnožovacích chovech hus se loni jen lehce zvýšily na 8,8 tisíce matek. Vykrmeno bylo v Česku asi 144 tisíc housat, o 27 tisíc méně než před dvěma lety.

Příště s rezervací neotálet

V hotelu Bukovanský mlýn u Hodonína připravují speciální menu nejen z hus, ale také z kachen, již deset let. Nadcházející víkend je vyprodán již delší dobu. Událost se neobejde bez svetení svatomartinského vína pod vedením faráře z Kyjova. Ani tady ale česká produkce drůbeže nestačí. „Husy i kachny zajišťujeme převážně z českých chovů, částečně pak z kapacitních důvodů na straně dodavatelů i z dovozu-Maďarska nebo Slovenska,“ řekl LN ředitel hotelu Roman Šikuta. „Nepoužíváme žádné křížence,“ reaguje na otázku, zda také využívají v posledních letech oblíbenou pižmovku přezdívanou husokachna, přestože nemá s husou nic společného. Bílostrakatý pták původem z Jižní Ameriky dosahuje hmotnosti husy, jeho maso je jemné a méně tučné.

Zájemcům o tradiční husu přitom nemusí stačit ani to, že si zamluví místo v hospodě, kde se pořádají svatomartinské hody. „Zejména v Lokálech je potřeba si rezervovat nejen stůl, ale i svoji porci husy,“ řekla LN Šárka Hamanová, mluvčí sítě restaurací Ambiente, kam značka Lokál patří. Drůbež v podnicích Tomáše Karpíška prý nakupují od rodiny Tůmových z Chelčic, případně od dalších českých dodavatelů. Společají se tak jen na husy z tuzemska.

Jednou do roka

Drůbež obecně si čeští strávníci dopřávají často. „Každý měsíc ji nakoupí alespoň 70 procent domácností,“ tvrdí Vladimíra Šebková z výzkumu trhu GfK. Na váhu je to průměrně 25 kilogramů drůbežního za rok. Pro srovnání: vepřového sní Češi něco přes 40 a hovězího či telecího méně než deset kilogramů za rok. Samotná husa se v českém jídelníčku objevuje málo, s výjimkou listopadu, kdy se podle pověsti o ukejhaných opeřencích tradičně připravuje na pekáči. Na svatého Martina si husí pečínku dopřeje podle GfK až 300 tisíc domácností. Pokrm o průměrné váze tři kilogramy se z 80 procent připravuje z mraženého ptáka. Cílem pro nákup svatomartinské drůbeže bývají hypermarkety, specializované prodejny jsou na druhém místě. Tři čtvrtiny hus se prodají v promočních akcích, kde spotřebitelé zaplatí asi o 50 korun méně než při nákupu za standardní cenu mezi 150 a 190 korunami za kilogram.

ZDROJ: LIDOVÉ NOVINY, AUTOR: KAROLÍNA KRUPKOVÁ, 8.11.2017

Vinařská repre proti Italům a Portugalcům...

Je jasno. Slovinská Lublaň se o tomto víkend stala místem losování nadcházejícího evropského fotbalového šampionátu vinařů. Ten se uskuteční na přelomu května a června 2018 právě ve Slovinsku. Naši vinaři sehrají skupinu „A“ v Goriška Brda, kde krom nasazené Itálie poměří síly i s dalším nováčkem šampionátu – Portugalskem a sousedy z Rakouska.

Oba předchozí finalisté, tedy Slovinsko a Německo se ocitli ve skupině „B“, která se hraje v Mariboru a doplní ji Maďarsko a Švýcarsko. Semifinálová a finálové utkání se pak přesunou do Lublaně. „Jsme spokojeni. Respektive není radno moc vybírat. I když ve skupině nenarazíme na předchozí finalisty, tak se máme na co těšit. Už jen proto, že při nedávném přátelském utkání uštědřili Portugalci Němcům 6 : 0. Bude to dobrý fotbal“, poznamenal Martin Chlad, prezident FC, který slavnostnímu losování v Lublani přihlížel společně s vinaři a členy vedení FC, Pavlem Filipovszkim z Waldbergu a Oldřichem Drápalem ze Sonberku.

Program losování byl součástí Mezinárodního festivalu vín, který se v reprezentativních prostorách v centru Lublaně konal už po 20té. Bonusem byly prezentační expozice pro každou reprezentaci. A naše vína zanechala výborný dojem. „Až nás zarazelo, jak moc překvapení z kvality a snad i existence našich vín byli Slovinci o Švýcarech a dalších zemích nemluvě“ podotkl s úsměvem Pavel Filipovszki.

Vinařskou repre tvoří majitelé a pracovníci vinařství, případně osoby, jejichž hlavní pracovní aktivita je spojena s vínem a vinařstvím obecně. Tito však dle statutu mohou být zastoupeni maximálně jednou čtvrtinou.

Nejbližší přípravné utkání sehraje naše vinařská reprezentace v lednu se soupeřem ze slovácké oblasti. V březnu přijde prověrka s Rakouskem. Informace o naší repre můžete sledovat na www.fcvinari.cz nebo fcb. Prezentační České fotbalové reprezentace vinařů ve Slovinsku se konala za podpory Vinařského fondu, značky Vína z Moravy, vína z Čech a Salonu vín ČR.

Fakta:

- termín fotbalového ME vinařů – 29.5. až 2.6., Goriška Brda, Maribor, Lublaň

- účastníci – Česká republika, Itálie, Maďarsko, Německo, Portugalsko, Rakousko, Slovinsko, Švýcarsko

SV ČR, 27. 11. 2017

Čeští výrobci reagovali na vzrůstající poptávku po víně a alkoholických nápojích v Hongkongu účastí na prestižním veletrhu

V Hongkongu vzrostl dovoz vína za posledních deset let sedmkrát na 12 mld. HKD/36 mld. CZK. Všichni významní dodavatelé z celého světa se pravidelně účastní prestižního veletrhu Hong Kong Wine & Spirit Fair. Letošního ročníku se zúčastnily i české firmy, které na dvou výstavních stáncích představily tradiční české alkoholické nápoje jako je pivo, víno, slivovice, hruškovice, absint, ale i nealkoholické ovocné sirupy. Již 10. ročník mezinárodního veletrhu Hong Kong Wine & Spirit Fair, který se konal v Hong Kong Convention and Exhibition Centre ve dnech 9. – 11. listopadu 2017, zaznamenal rekordní účast 1070 vystavovatelů z 38 států světa. Zájem o české výrobky v segmentu nápojů roste. Již nyní si lze v Hongkongu koupit Budvar nebo Pilsner Urquell a další česká piva, ale zájem Generálního konzulátu ČR v Hongkongu je ve větší míře dostat do distribuční sítě i další dodavatele tradičních českých nápojů.

ZDROJ: ZPRAVODAJ PK ČR 46/2017

Ze Statistické ročenky 2017 (ČSÚ)

V republice žije 10,57 mil. obyvatel, z toho 5,37 mil. žen. Zatímco v letech 1995 až 2005 počet obyvatel ČR klesal, v letech 2005 až 2010 rostl, od té doby je víceméně stabilní. Rozvodů je přibližně polovina počtu sňatků a od roku 1990 je patrný mírně klesající trend, zatímco počet sňatků klesl oproti sedmdesátým letům na polovinu. Nejvíce rozvodů je po 15 až 30 letech manželství. Muži narození v roce 1955 mají průměrnou naději dožití se 67 let, ženy 72 let. Děti narozené v roce 2016 by se v průměru mohly dožít v případě kluků 76 let a v případě dívek 82 let. Nejčastější obyvatel ČR má věk kolem 40 let. Žije tu s námi 733 obyvatel ve věku nad 100 let, z toho 169 mužů. Nejčastější věk mužů, kdy se žení je mezi 25. až 35. rokem, dívky se nejčas-

těji vdávají mezi 25. až 30. rokem. Téměř polovina dětí se rodí mimo manželství, trend je narůstající. Polovina obyvatelstva umírá na poruchy oběhového systému, čtvrtina na rakovinu. Nejvíce přistěhovalců je ze Slovenska a Ukrajiny, následuje Rumunsko a Bulharsko. Cizinců žijících v ČR je nejvíce z Ukrajiny a Slovenska, pak z Vietnamu a Ruska.

Plocha ekologicky obdělávaných vinic se oproti roku 2010 (684 ha) zvýšila v roce 2016 o 18,6 % na 811 ha. Ekologicky obhospodařovaná zemědělská půda ve stejném období narostla o 12,5 %. Průměrná spotřeba vína na obyvatele činila v roce 2015 jenom 18,9 l, což znamená pokles proti roku 2014 (19,5 l). Láhev šumivého vína v roce 2016 stála v průměru 135 Kč, v roce 2010 to bylo 120 Kč. Průměrná cena 2 dcl vína v restauraci dosáhla v roce 2016 téměř 35 Kč (půllitr piva 27 Kč a oběd v závodní jídelně 26,50 Kč), zatímco v roce 2010 to bylo 29 Kč.

Česko je třetím největším producentem chmele na světě. Nejvíce českého "zeleného zlata" míří do Německa a Číny

- V Česku se letos vypěstuje zhruba 6500 tun chmele. Více ho vyrobí jen ve Spojených státech a v Německu.
- Více než polovina české produkce se vyveze. V posledních letech vzrostl význam Číny, která se stala druhým největším exportním trhem.
- Čeští chmelaři překonali finanční krizi a plocha chmelnic od roku 2013 opět roste.

Pěstování chmele v Česku, jež v předchozích letech zasáhly důsledky světové finanční krize, zažívá opět dobré časy. Po loňském vydařeném roce bude nadprůměrná i letošní sklizeň. Chmelnice nyní skupují i velcí hráči jako Agrofert nebo Ladislav Chvátal, vrcholový manažer investiční skupiny PPF, která jeho nákupy nekomentuje.

Podle odhadů Svazu pěstitelů chmele se letos sklídí zhruba 6 500 tun "zeleného zlata". Asi pětina se ho vyveze do Číny, která se po Německu stala pro české chmelaře druhým nejvýznamnějším trhem. Na export míří zhruba polovina tuzemského chmele. ▶

V posledních letech navíc opět roste i rozloha chmelnic. Ta se od krizového roku 2008 trvale zmenšovala až na minimum před čtyřmi lety. Nyní se chmel pěstuje na 4 700 hektarech, tedy ploše asi sedmi tisíc fotbalových hřišť. Na začátku 90. let však byla plocha chmelnic v porovnání s dneškem dvojnásobná.

Minipivovary pomohly

Chmelnic v době ekonomické krize ubývalo především proto, že lidé koukali u piva hlavně na cenu, a pivovary proto nakupovaly levnější hořký chmel. Pěstitele kvalitnějších aromatických odrůd kvůli tomu trh opouštěli. Situace se obrátila až v roce 2013. Mohl za to i trend minipivovarů, které své větší konkurenty donutily znovu vařit také kvalitnější piva.

"Poptávka po levném pivu zůstane vždy, ale stále častěji si chce člověk pochutnat a za půllitr piva zaplatí klidně i 50 korun. To, že velké pivovary začínají opět vařit aromatická piva, nám dost pomohlo," říká Stanislav Roháček, spolujednatel firmy PP servis, která je se zhruba 450 hektary chmelnic největším výrobcem chmele v Evropě.

V Německu, další chmelařské velmoci, mají největší pěstitele zhruba poloviční velikost. "Vlastnictví je tam hodně rozdrobené, nebýt komunismu, bylo by to u nás stejné. Po zestátnění vznikaly velké celky a ty se pak po revoluci privatizovaly," vysvětluje Roháček.

Chmel láká i velké firmy

Do chmelnic v poslední době vstoupili silní hráči, jako je Agrofert nebo Ladislav Chvátal z PPF. Jeho Agro-Chmel vlastní přibližně 300 hektarů chmelnic a je druhým největším pěstitelem v Česku. Holding Agrofert pak vlastní tuzemskou trojku, Zemědělskou společnost Blšany. Příchod velkých investorů do byznysu s chmelem si Roháček vysvětluje hlavně zájmem o zemědělskou půdu. "Generace, která získala půdu během privatizace, odchází a ti, kteří nemají nástupce, se poohlížejí po výhodném prodeji. A do čeho jiného by tito lidé měli investovat, když ne do půdy," tvrdí.

Většina sklizeného chmele míří za hranice. "Na vývoz směřuje okolo 80 procent naší produkce," potvrzuje Zdeněk Rosa, předseda představenstva družstva Chmelařství, pod které patří největší obchodník s chmelem Bohemia Hop. Stále více chmele se prodává do Asie, kupují ho hlavně pivovary v Číně a Japonsku.

"Naším hlavním zákazníkem je Plzeňský Prazdroj, na druhém místě je Čína

a pak další domácí pivovary, jako třeba Budvar," uvádí Roháček, který s chmelem obchoduje prostřednictvím své dceřiné firmy Arix.

Export míří také do Austrálie, USA nebo Jihoafrické republiky. Loni čeští obchodníci vyvezli asi 3800 tun chmele v hodnotě 988 milionů Kč.

ZDROJ: IHNED.CZ, AUTOR: JAN PROKEŠ, 30. 10. 2017

Prazdroj cílí na východní Asii. V Koreji má vyrůst nový pivovar pro Kozla

Jižní Korea, Čína i Japonsko. To jsou trhy, kde Plzeňský Prazdroj čeká velký růst. V Koreji by pak do pěti let měl vyrůst pivovar pod licencí Kozel. Přestože přeprava po moři není nejlevnější, export do zemí na okraji Tichého oceánu se české pivovarské skupině vyplatí. Vyšší náklady za dopravu kompenzuje cena, za niž se tam prodává půllitr prazdroje. Třeba v Jižní Koreji se za načepovaný spodně kvašený ležák z Česka platí 400 až 500 korun.

Podle expertů bude navíc tamější trh dále růst a evropské pivovary cítí neopakovatelnou šanci nejen v Koreji, ale i v Japonsku a Číně. V případě Plzeňského Prazdroje roli hraje samozřejmě i to, že od letoška patří do skupiny Asahi se sídlem v Tokiu.

Korejští pijáci ovšem nelační jen po světlém ležáku z Česka. Úspěch odtamtud hlásí i černé pivo Kozel, jinak také součást rodiny Plzeňského Prazdroje. Spotřeba nyní vyskočila na 40 tisíc hektolitrů, což znamená padesátiprocentní meziroční růst. I proto se podle zjištění týdeníku Euro plánuje, že v horizontu čtyř až pěti let by v Jižní Koreji vyrostl nový pivovar, kde se bude pod licencí Kozel vařit. Už dnes se tak vyrábí na Slovensku, v Rusku či Maďarsku.

Plzeňský Prazdroj očekává, že další propagaci značky mezi Jihokorejci pomůže i zimní olympiáda. V Českém domě, který tam vznikne během her, se totiž bude čepovat právě vyhlášený plzeňský ležák.

ZDROJ: EURO, AUTOR: ONDŘEJ STRATILÍK, 15. 11. 2017

Podíl výdajů na alkohol a tabák mají Češi jeden z největších v EU

Čtvrtina výdajů českých domácností jde na náklady související s bydlením,

což odpovídá průměru Evropské unie. Vyplývá to ze statistik za rok 2016, které zveřejnil Eurostat. Druhý nejvyšší podíl prostředků jde na potraviny. Na třetím místě jsou však v Česku s 8,4 procenty útraty za alkohol a cigarety, což je jeden z největších podílů ve srovnání s ostatními unijními zeměmi. Větší jsou jenom v Estonsku a Lucembursku, kde dosahují 8,5 procenta.

Náklady na bydlení, které zahrnují i peníze za elektřinu, plyn či vodu, obecně v zemích Evropské unie ukrajují nejvíce z rozpočtu domácností. Unijní průměr dosahuje podílu 24,5 procenta na všech výdajích. Nejzatíženější jsou s 29,1 procenta v Dánsku, za kterým následuje Finsko s 28,4 procenta.

Lehce nad průměrem je i Česká republika s 25,6 procenta. Řada zpráv zároveň naznačuje, že některé domácnosti bude střecha nad hlavou stát ještě víc. Český statistický úřad letos v létě upozornil, že ceny tuzemských nemovitostí překročily historická maxima. Se zdražováním se zároveň potýkají i nájemníci. Nedávný průzkum Annonce ukázal, že meziročně se letos nájmy zvedly o desetinu.

V otázce podílu nákladů na bydlení z unijních zemí vychází nejlépe obyvatelé Malty, kde tyto náklady tvoří jenom něco málo přes desetinu všech výdajů domácností. V poměru ke všem výdajům dají za bydlení málo také v Litvě nebo na Kypru.

Potravin jsou na druhém místě

Druhý nejvyšší průměrný podíl výdajů šel loni v Evropě na potraviny – dosahoval zhruba jedenácti procent. Největší podíl měli v tomto případě obyvatelé Litvy, kteří možná ušetří za bydlení, ale výrazně nadprůměrně dají za nákup jídla – přes dvacet procent všech útrat.

S 14,4 procenta patřili loni mezi nadprůměr i Češi. I v tom se přitom museli letos potýkat se zdražováním. Inflaci, která v říjnu už dosáhla skoro tří procent, totiž táhnou především potraviny. Nejmenší podíl těchto nákladů mají naopak v Británii, Irsku, Lucembursku, Rakousku a Německu, kde představují méně než desetinu.

V českých výdajích je znát velká spotřeba alkoholu

Zatímco třetí nejvyšší výdaje představují v Unii útraty ve stravovacích zařízeních, v Česku je předběhl alkohol a tabákové výrobky. Ostatně podle výzkumu Státního zdravotního ústavu kouří tabákové výrobky 28,6 procenta populace. ▶

Z toho přibližně dvě třetiny tvoří denní kuřáci. V případě alkoholu pak pije pravidelně a velmi často (denně či obden) 13,8 procenta dospělé populace a spotřeba je jedna z nejvyšších v Evropě.

Alkohol s cigarety tak tvoří v Česku 8,4 procenta výdajů domácností a jenom o málo vyšší podíl mají v Estonsku a Litvě. Za Českem jsou pak ještě se stále poměrně vysokým podílem Lotyšsko, Maďarsko, Litva nebo Polsko. Na opačné straně žebříčku je Portugalsko s 3,1 procenta podílu.

Statistiky pak ukazují i podíly výdajů evropských domácností u dalších druhů zboží a služeb. Například oblečení a boty tvoří největší část výdajů domácností v Estonsku a vybavení bytu či domu zase domácností na Maltě. V útratách za dopravní služby vykazali největší podíl Řekové, u komunikačních služeb typu telefonu, pošty a internetu to pak byli Bulhaři.

ZDROJ: ČESKÁTELEVIZE.CZ, AUTOR: AFI,
23. 11. 2017

Hygiena prodeje potravin by měla být stejně důležitým tématem, jako je dvojitá kvalita, říká viceprezident Svazu obchodu

- Za nedodržování hygieny při prodeji potravin jsou často zodpovědní sami zákazníci, obchody by je k tomu měly více motivovat, myslí si viceprezident Svazu obchodu Pavel Mikloška.
- Prodejci se zavázali zajistit ochranné prostředky a odpadkové koše na pečivo spadlé na zem.
- Podle průzkumu by se dospělí měli učit používat ochranné rukavice od žáků ZŠ.

Sdružení českých spotřebitelů spojí síly se Svazem obchodu a cestovního ruchu ČR v projektu Hygiena prodeje potravin a český spotřebitel – jak dál?. Chtějí vymýtit riziko kontaminace nebalených výrobků, především pečiva. Soustředují se hlavně na používání ochranných materiálů při nákupu. Chyby vidí jak na straně prodejců, tak i na straně spotřebitelů. Jejich cílem je učinit z hygieny prodeje potravin významné společenské téma.

"Hygiena prodeje potravin především u nebaleného sortimentu není dostatečná. Mnohdy jsou to sami spotřebitelé,

kteří nedodržují hygienická pravidla při výběru výrobků, ale také obchod není bez viny, protože nenastavuje potřebná opatření systémově na prodejnách tak, aby hygieničnost a kulturnost prodeje byla zajištěna, a sami spotřebitelé nejsou od obchodů motivováni k tomu, aby se chovali kulturněji." řekl Pavel Mikloška, viceprezident pro obchod SOCR ČR.

Prodejci zodpovídají i za nehygienické chování zákazníků, proto je podle Libora Dupala z SČS důležitá edukace spotřebitelů, především mládeže z vyšších ročníků základních škol. Pro jejich pedagogy připravili výukové materiály, pro žáky pak edukační videa a tištěné publikace. Chtějí je mimo jiné naučit nebát se zeptat na ochranné pomůcky, nebo nabídnout viditelně nemocným zákazníkům, že jim pečivo podají.

Mládež je však mnohdy při nakupování disciplinovanější než dospělí. Podle průzkumu SČS má až 20 % dospělých stále ve zvyku nabírat pečivo holýma rukama, zatímco z mladších ročníků by to udělala pouhá 3 %. Jen 13 % mladých naopak od nákupu neodradí nachlazení, zatímco 37 % dospělých při nachlazení nákup raději odloží.

Na straně prodejců se pak v rámci projektu dohodly závazky zástupců obchodů, že zavedou analýzu rizik souvisejících se spotřebiteli do svých interních manuálů. Také na úsecích nebaleného pečiva vyvěsí pro spotřebitele instrukce, zajistí ochranné prostředky, jako jsou plastové rukavice, sáčky nebo kleště a vybaví všechny úseky odpadkovými koši na znehodnocené zboží.

Formát prodejen založený na konceptu bezobalového prodeje, které se v posledních letech objevují, se podle Jindřicha Pokory ze Státní zemědělské a potravinářské inspekce zatím jeví jako bezrizikový, nebylo v nich dosud zjištěno žádné závažné nedodržení hygieny.

ZDROJ: IHNEP.CZ, AUTOR: SANDRO ELČIČ,
23. 11. 2017

Místo slev vlastní značky. Obchodní řetězce v Česku razí novou strategii

- Po patnácti letech se v obchodních řetězcích v Česku zastavila slevová spirála.
- Místo prodeje ve slevách řetězce raději nabízejí vlastní, privátní značky.

- Větší prodeje mají hlavně prémiové řady těchto značek.

Po patnácti letech přestávají lidé v Česku nakupovat hlavně ve slevách. Především ve městech mají víc peněz a nebojí se utráčet. Díky tomu se přibrzdil kolotoč slev, který sráží cenu zboží mnohdy o víc než polovinu. Přestože například balených potravin nakoupili lidé meziročně jen o pět desetin procenta méně ve slevových akcích (46,3 procenta), analytici jásají.

"Je to první moment, kdy jsme zaznamenali zastavení trendu, který vyčerpává potravináře i obchodníky," říká Tomáš Drtina, ředitel průzkumné agentury GfK pro Česko a Slovensko. Ta společně se Svazem obchodu a cestovního ruchu ČR představila analýzu trhu, podle níž se začíná nákupní chování zákazníků v Česku měnit. "Rozhodují se jinak, během nákupu se již neorientují jen podle ceny," dodává Drtina.

Česká republika si však v Evropské unii stále drží prvenství v nákupu ve slevách, v průměru 51 procent zboží se zde prodá se slevou. Pro srovnání – v Itálii je to 43 procent, na Slovensku 39 nebo v Polsku 23 procent. O co však podle prezidentky svazu obchodu Marty Novákové klesá podíl akcí, o to stoupá prodej privátních značek řetězců. "Nějaké slevy tady budou vždy. Jde o to, jak obchodník s cenou pracuje," uvádí Nováková.

Výrobky prodávané pod privátní značkou, jako například Albert Quality nebo Pilos od Lidlu, se podle analýzy na celkových prodejkách podílely letos z 20,8 procenta, o pět desetin procentního bodu více než loni. "Již několik let vidíme trend, kdy řetězce veškerou svou sílu tlačí na prodeje vlastních, privátních značek," říká Bohumil Volf, ředitel jedné z největších českých potravinářských firem Bidfood. Podle výrobce značek Nowaco nebo zmrzliny Prima prodávají obchodníci privátní výrobky za podstatně nižší marže. "Naopak u značkových výrobků pracují s vyšší marží," doplňuje Volf.

Někteří podnikatelé se snaží výrobě pro privátní značky kvůli nižšímu výdělku vyhýbat. "Tyto značky děláme opravdu málo. Nevylučuji, že v budoucnu něco vyrobíme, ale teď se chceme hlavně dostat do zahraničí," říká zakladatel a majitel výrobce cereálií Emco Zdeněk Jahoda.

Prodej privátních značek obchodních řetězců v Česku roste rychleji než ▶

u zboží prodávaného pod značkou výrobce. I u nich se projevuje větší odvaha domácností utrácet, lidé nejvíc kupují nejvyšší, tedy nejkvalitnější řadu. "Před dvěma lety uvedlo hodně řetězců na trh prémiovější potraviny a umožnily domácností nakoupit vyšší kvalitu za nižší cenu, v tomto trendu pokračují," vysvětluje manažerka GfK Vladimíra Šebková.

V západní Evropě je obliba vlastních značek řetězců ještě vyšší, v Německu je to skoro dvakrát tolik co v Česku. "V době krize šlo Německo a další západní země cestou zvyšujícího se podílu privátních značek, Česko je výjimečné tím, že se raději vydalo směrem slev na značkové zboží," objasňuje Šebková.

K odklonu od slev může přispět i skutečnost, že ekonomové očekávají rychlejší růst hrubého domácího produktu ve východní Evropě. Český maloobchod tak má pro příštích několik měsíců dobře nakročeno. Podle údajů Evropské komise jsou lidé přesvědčeni, že budou i za rok utrácet minimálně jako letos. Opak si myslí Italové nebo kvůli vystoupení své země z Evropské unie Britové.

ZDROJ: IHNED.CZ, AUTOR: KATEŘINA ŠEPROVÁ, 16. 11. 2017

COOP možná zavře stovky svých ztrátových prodejen v menších obcích

PRAHA Stovkám ztrátových prodejen síť COOP hrozí uzavření, což by vedlo k výraznému zhoršení kvality života pro statisíce obyvatel na venkově. Skupina COOP, která provozuje převážně v menších obcích 2700 prodejen, nemůže své ztrátové obchody neustále dotovat z vlastních prostředků. Ztrátových je nyní asi tisíc z nich. Provozování prodejen v obcích do 500 obyvatel je veřejná služba, nikoliv podnikání. Skupina COOP to uvedla v tiskové zprávě. „Přítom zavřením ztrátových prodejen by družstvům COOP stoupl celkový zisk. Nemůžeme ztrátové prodejny neustále dotovat z našich prostředků,“ uvedl předseda Svazu českých a moravských spotřebních družstev (Skupina COOP) Pavel Březina.

Vláda letos v červnu schválila plány na podporu obslužnosti venkova, pomoci by mohl prodej potravin v partnerských pobočkách pošty nebo lepší internet. Prodej potravin v malých obcích by se

pak mohl podle návrhu ministerstva zemědělství označit za veřejnou službu, která by měla nárok na veřejnou podporu. Otázkou však nyní je, jak se k plánu postaví nová vláda. Podle původního návrhu ministerstva by za splnění některých podmínek bylo možné označit zajištění potravinové obslužnosti v obcích pod 1000 obyvatel za veřejnou službu.

Podle Březiny však nyní rychle rostoucí platy a nízká nezaměstnanost vedou k situaci, kdy musejí být pro ztrátovost zavírány malé prodejny na vesnicích. I když si lidé mohou za vyšší platy dovolit více nakupovat, při zvýšení platů zaměstnanců prodejen se zvyšuje ztrátovost i malých prodejen v regionech a ty jsou tak po stovkách zavírány. „Největší problém zavřené prodejny podle něj přinesou samotným obcím. V naší republice tak zůstanou tisíce obcí bez obchodu a možnosti zakoupit potraviny. Doplácejí na to především mladé rodiny, starší lidé a ti, kteří nemohou auty dojet do větších měst,“ uvedl šéf COOP. Stát musí podle něj stanovit priority a rozhodnout, zda je zajištění služeb na venkově i těch obchodních potřebné, či nikoliv.

Předseda Asociace českého tradičního obchodu Zdeněk Juračka v létě řekl, že se ale zvyšuje i počet obcí, které prodejny dotují. Další stovky radnic o tom uvažují. Zvyšuje se počet starostů, kteří jsou ochotni venkovské prodejny dotovat. „Pochopení starostů a obecních zastupitelstev jde kupředu směrem k tomu zachovat tu obchodní obslužnost venkova. Mnozí si uvědomili nutnost sehnat ty peníze a obchod udržet,“ dodal Juračka.

ZDROJ: LIDOVKY.CZ, AUTOR: ČTK, 22. 11. 2017

Jiná cena v regálu, jiná u kasy. Sýr v Albertu zdražil cestou k pokladně

Řetězci Albert hrozí pětimilionová pokuta. Česká obchodní inspekce skutečnila na začátku října na podnět spotřebitele v jeho prodejnách kontrolu. Zákazníka, který podnět podal, rozhořčila podvodná cena sýra Eidam. Ve čtyřech případech z devíti inspektoři zjistili, že zaměstnanci Alberta účtovali ceny v sektoru lahůdek nesprávně.

Kontrola proběhla v devíti pražských hypermarketech Albert po upozornění od spotřebitele, který inspekci informoval o nesprávném účtování sýru Eidam. Zatímco cenovka v regálu ukazovala

částku 14.90 korun za sto gramů, objevila se na účtence cena 16.50 korun.

Inspektoři se zaměřili na nabídku a prodej pomazánek, salátů a jiných dopředu balených a vážených produktů. „Chyba byla zjištěna u více druhů zboží. Samozřejmě záleží na tom, o kterou provozovnu konkrétně se jedná,“ okomentoval situaci tiskový mluvčí Česká obchodní inspekce (ČOI) Jiří Fröhlich.

Řetězci Albert tak hrozí pětimilionová pokuta. „V každém ze čtyř případů se jednalo o to, že uvedená cena v lahůdkách neseděla ve finále u pokladny. Takže to je nesprávné účtování cen a samozřejmě teď je to věcí správného řízení,“ dodává Fröhlich.

Vedení společnosti Ahold, která řetězce Albert vlastní, žádné podrobnosti zatím nezná. „Inspekce s námi dříve tuto skutečnost nesdílela a z tiskové zprávy tak pouze víme, že pravděpodobně učinili čtyři nálezy špatně účtovaného zboží na pultech. Za nesrovnalosti se zákazníkům velice omlouváme,“ uvedl Jiří Mareček, mluvčí společnosti Ahold.

ZDROJ: IDNES.CZ, AUTOR: ARE, 3. 11. 2017

Tisková zpráva SVS – Prodejce na farmářském trhu v Praze vydával med z Číny za český

08. 11. 2017 – Státní veterinární správa při své kontrole na farmářském trhu v Praze 10 na Kubánském náměstí zjistila nevyhovující parametry zde prodávaného medu s označením: „Med akátový květový, původ: Česká republika“ od výrobce Pošumavské včeličky, spol. s r.o.

Laboratorním vyšetřením pylových zrn obsažených v medu byl určen jeho geografický původ v Číně. Med zároveň obsahoval kvasinky, což svědčí o jeho začínajícím kvašení. Vyšetřením byla také zjištěna nepřiměřeně nízká aktivita enzymu diastázy, způsobená zpravidla nevhodným zacházením s medem. Státní veterinární správa zakázala uvádění nevyhovujícího produktu na trh. Případ bude řešen v přestupkovém řízení. Na základě zjištění při kontrole bude provedeno šetření u výrobce v Plzeňském kraji.

Myši, plíseň, špina. Inspekce zavírá la provozy

Ukazuje se, že situace v oblasti do-
držování požadavků potravinového ▶

práva je u některých provozovatelů stále na neuspokojivé úrovni. Státní zemědělská a potravinářská inspekce letos uzavřela už 129 provozů. Z toho šlo o 5 velkoobchodních provozů, 15 výrobních provozů, 64 maloobchodních prodejen, 44 provozoven společného stravování a 1 internetový obchod. Podrobnosti o všech uzavřených provozovnách, včetně fotodokumentace, jsou k dispozici na portálu

Potraviny na pranýři v sekci Provozovny.

ZDROJ: ZPRÁVY Z MZE, LISTOPAD 2017

Jahody

V jahodách bylo zjištěno překročení maximálního limitu reziduí pesticidu propamocarbů.

Sběr dne 28. 6. 2017

Obal: ztrátové dřevo

Množství výrobku v balení: 3 kg

Výrobce: Jahodárna Vraňany Bc. Milan Hanč, Vraňany 230, 27707 Vraňany

Země původu: Czech Republic

Místo kontroly: Jahodárna Vraňany Bc. Milan Hanč, Vraňany 230, 27707 Vraňany

IČ: 68280572

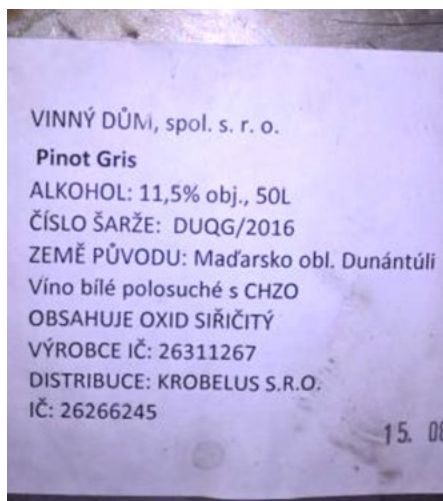
ZDROJ: POTRAVINY NA PRANÝŘI

Potraviny na pranýři (falšované víno – listopad)

Rosé Sýkora, Moravské zemské víno, polosuché, alk: 12 % obj.

Kategorie: Falšované potraviny
Vino bylo falšováno nepovoleným pří-
davkem syntetického aroma.
Obal: nerezový KEG sud, obsah 50 L
Množství výrobku v balení: 50 l
Výrobce: VÍNO SÝKORA, s.r.o., 696 15
ČEJKOVICE, Příhon 1, IČ: 26256517
Místo kontroly: VÍNO SÝKORA,
s.r.o., Měšťanská 1, 69501 Hodonín, IČ:
26256517
Země původu: Czech Republic

Místo kontroly: Kamil Klusák, Tesa-
řovo náměstí 409/4, 66491 Ivančice, IČ:
69758298
Země původu: Hungary

PINOT GRIS, polosuché, Alk. 11,5 % obj., víno s CHZO

Kategorie: Falšované potraviny
Vino bylo falšováno nepovoleným pří-
davkem syntetického aroma.
Šarže: DUQG/ 2016
Obal: plastová PET láhev 1,5 L.
Množství výrobku v balení: 1,5 l
Výrobce: Vinný dům, spol. s.r.o., Pra-
ha 9, ČR, provoz Dubňany

Modrý Portugal, polosladké, alk. 11,5 % obj., č.š.: HU95, Maďarsko

Kategorie: Falšované potraviny
Vino bylo falšováno nepovoleným pří-
davkem syntetického aroma.

Obal: KEG sud,
Množství výrobku v balení: 30 l
Výrobce: VÍNO SÝKORA, s.r.o., Příhon
1, 696 15 CZ, Čejkovice
Distributor: VÍNO SÝKORA, s.r.o., Pří-
hon 1, 696 15 CZ, Čejkovice
Místo kontroly: VÍNO Sýkora Distri-
buční s.r.o., Martinovská 3168/48, 72300
Ostrava, IČ: 03979946
Země původu: Hungary

SAUVIGNON BLANC 2015, Víno bílé, CHOP, polosuché, alk. 11,5 obj. %, země původu Chorvatsko

Kategorie: Falšované potraviny
Vino bylo falšováno nepovoleným pří-
davkem syntetického aroma.
Obal: nerezový KEG sud
Množství výrobku v balení: 50 l
Výrobce: Plněno v: Morávia víno,
spol. s.r.o., 696 21 Prušánky 777, IČ:
26290090
Místo kontroly: VÍNO Pálava Železná,
s.r.o., Zlín (Sokolská 5300, 76001 Zlín),
IČ: 02430886
Země původu: Croatia

Ze zahraničí

Ze zápisu pracovní skupiny „Vino“ COPA/COGECA 9. 10. 2017

SHRNUTÍ A ZÁVĚRY:

Bod 2: Odhady sklizně a trh s vínem

Delegace referovaly o odhadech sklizně a situaci na trhu s vínem. Předseda pak shrnul závěry:

- Nízké výnosy hroznů ve všech velkých produkčních zemích;
- Velmi dobrá kvalita hroznů téměř v celé EU;
- Nízkou sklizeň způsobila změna klimatu extrémní podmínky průběhu počasí;
- Ceny se zvýší, ale ne dostatečně na takovou výši, aby vyrovnaly výpadek sklizně.

Bod 4: Obchodní dohody v prostoru Asie a Pacifiku

Zástupce vedoucího oddělení GD Agri Lionel Mesnildrey podal zprávu o stavu dohod především s Austrálií, Novým Zélandem, Čínou a Japonskem. Členové pracovní skupiny tyto dohody uvítali a poukázali na nezbytnost stejného značení vína v těchto zemích, jaké existuje v EU.

Bod 5: Značení alkoholických nápojů

Sekretariát informoval o aktuálním stavu diskuze o návrhu samoregulace sektoru v oblasti informací na etiketě o výživné hodnotě.

Bod 6: Nová znění nařízení o víně

Sekretariát informoval o aktuálním stavu příprav nového znění nařízení č. 436/2009, 606/2009 a 607/2009, která budou v blízké době vydána.

Bod 7: Diskuze k budoucí reformě SZP

Sekretariát představil časový plán reformy SZP. Členové pracovní skupiny se domnívají, že je ještě příliš brzy přijmout stanovisko za sektor vína. Předběžný návrh bude zpracován koncem roku.

Bod 8: Národní předpisy pro systém schvalování výsadby révy

Členové diskutovali o možnosti systém reformovat tak, aniž by byl zcela liberalizován. Předseda varoval před napařením systému, mohlo by to Komisi vést k úplné liberalizaci.

Bod 9: Xylella fastidiosa

Sekretariát informoval o aktuálním stavu posledních neoficiálních nálezů Xylella fastidiosa ve vinicích.

(KRÁČENO, JS)

Hledání nového postupu proti octomilce Drosophila suzukii

Německá spolková nadace pro životní prostředí (DBU) oznámila, že vědci z Univerzity Hohenheim ve spolupráci s firmou 3win Aachen vyvíjí lapák, který bude octomilky lákat na světlo a vůně a pak je usmrtí. DBU podporuje projekt 300 tis. €. Tímto lapákem má být umožněna cílená ochrana sadů a vinic při ochraně ostatního hmyzu. Současné prostředky jsou buď málo účinné nebo zabíjí příliš mnoho dalšího hmyzu. Octomilka *Drosophila suzukii* se stala v posledních letech velmi významným škůdcem v evropském ovocnictví a vinohradnictví. V roce 2014 způsobila v Německu obrovské škody.

DDW/14. 11. 2017/JS

Změna klimatu: Je Ryzlink rýnský v ohrožení?

Ryzlink rýnský je vlajkovou lodí německého vinařství. Klaus Späne rozsáhle hovořil s bioložkou prof. Claudii Kammann s Univerzity Geisenheim o tom, jak se může změna klimatu projevit na této odrůdě. Níže zkrácený obsah.

Prof. Kammann provádí své pokusy v běžných vinicích, které jsou vybaveny zařízením pro dávkování CO₂, aby bylo možné simulovat jeho zvyšování v ovzduší. Výsledkem je vyšší asimilace, tedy fotosyntézou se váže více oxidu uhličitého, vzniká více biomasy, tj. leto-

rostů s listy. Důsledkem je i vyšší výnos hroznů, ačkoliv jejich počet je stejný, ale bobule jsou větší. Tím se zvětší jejich hmotnost a proto i stopka je robustnější. Analýza složení hroznů neukázala žádné změny. Zvýšený obsah CO₂ ve vinici se v chuti vína zatím neprojevil.

V regionu se ale z dlouhodobého hlediska v důsledku oteplování zvyšuje obsah alkoholu ve vínech a snižuje se obsah kyselin. Typické ryzlinkové aroma se vyvíjí v chladných nocích. Sklizeň se ale posunula téměř o měsíc dříve, z října na září, a v září jsou teplejší noci. Dalším problémem je, že sklizeň musí proběhnout daleko rychleji, protože zralé hrozny jsou v teplejším září více napadány především plísní šedou. Dříve probíhají všechny fenofáze, i rašení a kvetení. Za šedesát let se posunulo rašení Ryzlinku rýnského v průběhu o 10 dnů, ale výjimkou nejsou ani 3 týdny. Posunem všech následných fenofází se sklízí o 25 dnů dříve než před šedesáti lety.

WWW.FNP.DE/14. 11. 2017/JS

Za koleje bez plevele. Evropští železničáři lobbují za glyfosát

V Bruselu se v těchto dnech schyluje k závěrečnému rozhodnutí o budoucnosti glyfosátu. Zákaz nejužívanějšího herbicidu nepřinese starosti jen zemědělcům, ale i dopravcům. Právě železnice jsou největšími spotřebiteli kontroverzní látky, která podle některých studií způsobuje rakovinu. Podle zákonů musejí udržovat koleje bez plevele.

Například německý železniční obor Deutsche Bahn (DB) spotřebuje podle deníku Handelsblatt každoročně 75 tun glyfosátu. To z koncernu dělá vůbec největšího odběratele pesticidu v Německu. „Glyfosát je pro nás rozhodující účinná látka, jak garantovat bezpečnost železničního provozu,“ prohlásil Felix Gerhardt z DB. Podobné hlasy zaznívají také z rakouské ÖBB. Na tamní koleje spadne každoročně na 9,5 tun účinné látky. „Bohužel za glyfosát zatím neexistuje žádná náhrada a my jsme ze zákona povinni ▶

udržovat železnici z bezpečnostních důvodů bez plevele," napsal serveru Nachrichten.at mluvčí ÖBB Infrastruktur Franz Hammerschmid.

Nepřekvapí proto, že ani tuzemská Správa železniční a dopravní cesty (SŽDC) není výjimkou. Podle mluvčí Kateřina Šubové provádí SŽDC postřik kolejí jednou až dvakrát ročně. „Stále častěji jsou využívány moderní technologie, které umožňují aplikovat herbicid pouze na vzešlé rostliny a nikoli plošně. Takto šetříme náklady i životní prostředí. Čím pravidelnější údržba trati v tomto ohledu je, tím nižší je v dlouhodobém měřítku spotřeba herbicidů," vysvětluje Šubová. Ani SŽDC ale podle ní za účinný herbicid zatím nemá alternativu.

Společenství evropských železnic (CER) tak tlačí na možnost využívat glyfosát v budoucnosti alespoň na drahách. Železničáři přitom argumentují, že díky moderním aplikačním technologiím nezasáhne pesticid okolní zemědělskou půdu a dopad na životní prostředí a zdraví spotřebitelů je tak zcela minimální. Mezinárodní unie železniční (UIC) také odstartovala výzkumný projekt HERBIE, který si klade za cíl najít za glyfosát adekvátní náhradu. Podle Gerhardta se dopravcům nabízejí za glyfosát v podstatě tři náhradní řešení. Za prvé je možné plevel vypálit. Další možností je zbavit se rostlin mechanicky a třetí přejít na jinou látku. Ani jedna z variant se zatím nejeví plnohodnotně jak z ekonomického hlediska, tak s ohledem na životní prostředí. Také podle Šubové dosavadní poznatky z projektu HERBIE ukazují, že nalezení alternativy nebude snadné. „Například bylo zjištěno, že v případě omezení glyfosátu na železnici a následného zavedení nových technologií lze očekávat 16- až 17násobný nárůst provozních nákladů," dodala Šubová.

ZDROJ: EURO, AUTOR: JAN BROŽ, 22. 11. 2017

Glyfosát zůstane dalších pět let používán

Většina členských zemí EU se dohodla na povolení k použití dalších pět let, jak sdělila 27. 11. 2017 Komise. Německo se nejdříve zdrželo hlasování, ale nakonec souhlasilo, což bylo pro schválení rozhodující. S prodloužením používání nesouhlasilo Rakousko, Francie, Itálie, Belgie, Řecko, Chorvatsko, Kypr, Lucembursko a Malta. Portugalsko se zdrželo hlasování. Celkem souhlasilo s prodloužením této účinné látky herbicidů 18 států EU.

S výsledkem není spokojena ministryně životního prostředí Německa (souhlasný názor prosadilo ministerstvo zemědělství) ani Zelení v Evropském parlamentu. Ministr zemědělství Německa uvedl důvod, proč dal souhlas s prodloužením povolení – stanoviska Světové zdravotnické organizace (WHO) ke škodlivosti (rakovinotvornost) nebyla jednoznačná.

Německý svaz zemědělského průmyslu (IVA) prodloužení přivítal, ale zdá se mu pět let málo. Stejný názor má i COPA/COGECA.

DER WINZER/27. 11. 2017/DER DEUTSCHE WEINBAU/28. 11. 2017/JS

Valná hromada Svazu vinařů Rakouska a svěcení vína

V úterý 7. 11. se uskutečnila valná hromada Svazu vinařů Rakouska (obr. 1). Rakouský svaz vinařů byl ještě před 100

lety i našim svazem. Díky úzkým kontaktům opět navázaným hned počátkem devadesátých let minulého století jsme byli, jako pravidelně, pozváni na jednání začínající ve 14 hodin a končící až ve 21 hodin svěcením vína směsi odrůd Veltlínské zelené a Müller Thurgau.

Obě akce proběhly v reprezentativních prostorách Vídeňské radnice, za účasti ministra zemědělství, primátora města a řady dalších hostů. Z bývalých ostatních členských svazů Rakousko-Uherska jsme tam byli sami, jednání se zúčastnil i náš dlouholetý přítel Aly Leonardy, vicepresident AREV (Sdružení evropských vinařských regionů) z Lucemburska (obr. 2). Téměř dvacet let prosazujeme ve vinařství EU společné zájmy (s Rakouskem, Lucemburskem, ale i Německem a Slovenskem).

Na valné hromadě delegáti schválili jednání svazu v minulém roce, financování a hlavně zvolili předsedu a představenstvo pro příští volební období bez zásadních změn. Hodnotili i výnos hroz-

Obr. 1: Předsednictvo valné hromady Svazu vinařů Rakouska při hlasování (foto F. Mádl)

Obr. 2: U sudu s posvěceným vínem: zprava čestný prezident Svazu vinařů Rakouska J. Pleil, vicepresident AREV A. Leonardy, prezident Svazu vinařů Rakouska J. Schmuckenschlager, předseda dozorčí rady SV ČR F. Mádl, prezident SV ČR T. Nyitray, J. Sedlo a tajemník Svazu vinařů Rakouska J. Glatt (foto M. Půček)

nů v roce 2017, kdy bylo sklizeno o 30 % více oproti roku 2016. Svěcení vína bylo spojeno s předáváním cen zahraničním osobnostem, které se nejvíce v uplynulém roce zasloužily o prodej rakouského vína. Degustaci různých rakouských vín doprovázelo menu o několika chodech.

Rakouský statistický úřad koncem října odhadoval letošní produkci vína v Rakousku na 2,6 mil. hl (zhruba pětinásobek naší produkce) z celkem více než 45 tisíc ha vinic (ne celý trojnásobek naší plochy). Rakouský svaz vinařů je pevnou součástí agrární komory, ta je ministerstvem zemědělství pověřena řešením některých záležitostí (za úplatu) u nás prováděných státem, předseda svazu je automaticky vicepresidentem agrární komory. Minulý prezident byl i zaměstnancem agrární komory, současný je poslancem. Prostředky na podporu marketingu vína vybírá centrálně agentura pro zemědělský marketing (AMA) a převádí je organizaci na propagaci vína, spolkový stát a jednotlivé země k tomu, obdobně jako u nás, přidávají zákonem stanovený podíl.

JS

Oranžová vína prezentovaná 6. 11. 2017 ve Vídni

Již šestý ročník festivalu oranžových vín proběhl symbolicky 6. listopadu od 14 do 21 hodin ve Vídni v Museum-Quartier. Na více než 80 stáncích byly nabízeny stovky autentických vín ze Slovinska, Rakouska, Itálie a Chorvatska. Po jednom vinařství bylo zastoupeno i Slovensko, Rumunsko, Moldávie a Gruzie. Představovaná vína byla mimořádně kvalitní a vyrovnaná, i když síra nebyla buď vůbec použita, nebo jenom v minimálním množství.

Očekával jsem, že podstatná část vín bude pocházet z interspecifických odrůd, ale opak byl pravdou. Nejčastější odrůdou byla Malvazija. PIWI odrůdu jsem tam neochutnal. Překvapilo mne víno Muškátu žlutého, které bylo 4 roky macerováno a mělo vynikající muškátovou vůni i chuť.

Zajímavá byla účast návštěvníků z České republiky. Potkal jsem tam řadu odborníků z oboru, kteří tam byli samostatně a jak sdělil doc. Baroň, ze Zahradnické fakulty byly vypraveny 2 autobusy. Nejčastěji jsem tam slyšel italštinu, pak češtinu a teprve potom němčinu. Přitom se tam žádný vinař z ČR svými vzorky vína neprezentoval. Celá akce se slovinským vinařům podařila, těch 35 € vstupného za to stálo.

JS

V Gruzii byly nalezeny nejstarší stopy vína

Dosud platily za nejstarší dokumenty přípravy vína nálezy z Iránu staré 7 400 let. Letos byly v Gruzii nalezeny ještě starší důkazy. Archeologové analyzovali 18 střepů hliněných nádob nalezených v letech 2012 až 2016. Byly na nich nalezeny stopy po kyselině vinné, jantarové, jablečné a citronové. Radiouhlíkovou metodou bylo stanoveno stáří střepů na 7 900 let. Je to tak zatím nejstarší důkaz o vinařství. Přesto není jednoznačné, ve kterém regionu příprava vína ve světě skutečně poprvé začala.

DER WINZER/17. 11. 2017/JS

LWG Veitshöchheim testuje nádobu na víno z lasturnatého vápence

Zemský ústav pro vinařství a zahradnictví (LWG) ve Veitshöchheimu testuje

pro víno z Frank nový materiál pro vinné nádoby: lasturnatý vápenec. Nádoba váží 800 kg. Zkoumá se především to, jaké následky bude mít hornina na chuť dlouhodoběji skladovaného vína.

ZDROJ: WWW.BR.DE/NACHRICHTEN/UNTERFRANKEN/INHALT/VEITSHOECHHEIM-LWG-TESTET-WEINFASS-AUS-MUSCHELKALK-100.HTML, 24.11.2017/JS

Francie oznámila zavedení systému nutričního značení potravin

Francie oficiálně minulý týden zavedla systém nutričního značení, a to i poté, co obdržela řadu stížností z jiných zemí EU (Itálie, Španělsko, Polsko, Česká republika a Maďarsko). Původně chtěla systém spustit již v dubnu, ale kritika těchto zemí oddálila notifikační proces.

Systém je dobrovolný, protože evropská legislativa zatím zakazuje zavést členským státům takový systém povinně. Podle francouzského ministra zemědělství Stéphane Traverta je Nutri-Score velmi konkrétní odpověď na požadavky francouzských občanů a vrátí výživu do centra problémů veřejného zdraví: "Zjednodušené označování výživy pomůže změnit vzorce spotřeby." „Je to vítězství. Tento systém může být jen výhodou pro inovace, spotřebitele a nakonec i zdraví“, uvedla francouzská europoslankyně Michèle Rivasi o novém systému označování. „Mým dalším bojem bude, aby to bylo zavedeno na evropské úrovni.“

ZPRAVODAJ PK ČR 43/2017

Zdanění slazených nápojů ve Francii

Francouzské Národní shromáždění minulý týden jednoznačně podpořilo novou daň na slazené nápoje. Tato snaha má přimět výrobce nápojů, aby změnili receptury. Podle francouzské ministryně zdravotnictví Agnès Buzyn „cukr nesmírně zabíjí“.

ZPRAVODAJ PK ČR 43/2017

Skotsko smí stanovovat minimální cenu whisky, rozhodl soud

LONDÝN Skotská vláda smí stanovovat minimální cenu alkoholu, tedy ▶

i u oblíbené whisky. Proti jejímu záměru, který má za cíl bojovat proti rozšířenému alkoholismu, stáli výrobci whisky. Vládě v Edinburghu pomohl ve středu svým rozhodnutím britský nejvyšší soud, k němuž se bouřící se producenti odvolali. „Jsem nesmírně potěšena, že nejvyšší soud potvrdil stanovení minimální ceny. Byla to dlouhá cesta – a bezpochyby to bude i nadále vyvolávat kritiku,“ reagovala skotská premiérka Nicola Sturgeonová, podle níž jde o odvážný a nezbytný krok ke zlepšení zdravotního stavu skotského obyvatelstva.

„Rozhodnutí nejvyššího soudu přijímáme,“ reagovala také šéfka skotského sdružení výrobců whisky Karen Bettsová. Podle ní producenti budou také zodpovědně bojovat proti škodám spojeným s alkoholem. Statistiky jsou v tomto ohledu neúprosné. V roce 2016 bylo ve Skotsku spojeno 1265 případů úmrtí s alkoholem. Na území, kde žije 5,3 milionu lidí, představuje toto množství nárůst o deset procent oproti předchozímu roku.

Boj s alkoholismem

Skotsko řeší problém alkoholismu již řadu let. Například snížilo povolenou hranici alkoholu pro řízení motorového vozidla, která je přísnější než ve zbytku Británie. V roce 2014 se limit alkoholu v krvi snížil na 0,5 promile v krvi řidiče, zatímco jinde v Británii zůstal na 0,8 promile.

Minimální cena tak má být stanovena na 50 pencí (14,3 korun) za jednotku čistého alkoholu (deset mililitrů či osm gramů) v daném nápoji. Doposud se alkohol prodával i za 18 pencí za jednotku. Láhev whisky o obsahu 0,7 litru nyní nebude moci stát méně než 14 liber (400 korun).

Podle Milese Briggse ze Skotské konzervativní strany by se při dosažení plného účinku mohla bilance úmrtí souvisejících s alkoholem snížit ročně o 120 případů. Také by mohlo být ročně hospitalizováno o 2 000 méně lidí.

ZDROJ: LIDOVKY.CZ, AUTOR: ČTK, 16. 11. 2017

Na černý trh v Kábulu se prý dostal alkohol, určený původně evropským diplomatům

V afghánském hlavním městě Kábulu se zřejmě na černém trhu prodává nezákonně alkohol, který do Afghánistánu dovezla diplomatická mise EU. Věci už

se zabývají evropsští vyšetřovatelé, uvedl mluvčí AFP.

Lahve vína a lihovin, určené původně evropským diplomatům v afghánském hlavním městě Kábulu, se dostaly pravděpodobně mimo uzavřený areál zastupitelských úřadů a prodávají se na černém trhu. Informoval o tom britský levicový deník The Guardian s odkazem na informace ze sociálních sítí, které nyní prošetřuje Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF). "Evropská služba pro vnější činnost, Evropská komise a delegace EU v Kábulu... se o těchto obviněních dozvěděly koncem srpna a vzaly je velmi vážně," sdělil francouzské agentuře AFP mluvčí Evropské unie.

Podle něj tyto instituce "neprodleně informovaly o této údajné podvodné činnosti Evropský úřad pro boj proti podvodům". Ten se nyní údajně snaží vyhodnotit jednotlivá tvrzení, a na základě toho pak rozhodne, zda začne věc vyšetřovat. Držet a konzumovat alkohol je v Afghánistánu coby převážně muslimské zemi zakázáno, ale na nelegální prodejce i pašeráky lze narazit kdekoli ve městě, píše AFP.

Zastupitelské úřady a mezinárodní organizace mohou dovážet alkohol jen pro své zahraniční zaměstnance. Podle dokumentů zveřejněných deníkem The Guardian zaplatila Delegace EU v Afghánistánu za dodávky alkoholu během dvaceti měsíců víc než půl milionu dolarů.

ZDROJ: DENÍK.CZ, AUTOR: JAROSLAV KRUPKA, 19. 11. 2017

Pohroma pro gurmány. Černých lanýžů je málo a jejich cena roste

Marseille – Francouzští gurmáni si s blížícími se svátky stěžují na prudký nárůst ceny černých lanýžů. Může za něj letošní neúroda zaviněná dlouhotrvajícím suchem. Vzácná houba, která začíná růst na jaře pod kořeny stromů, totiž obvykle nabývá na objemu díky vydatným podzimním deštům. Ty ale letos už podruhé na jih Francie, kde se lanýže vyskytují, nedorazily, napsala agentura Reuters.

Během velmi krátké prodejní sezony, která začala minulý víkend na trhu s lanýži v jihofrancouzské obci Riche-renches, bylo prodáno pouhých 60 kilogramů této pochoutky. Běžně se přitom prodá až 500 kilogramů. "Nepřšlo

už sedm měsíců," řekl jeden z prodejců Jean-Louis Bondil. "Situace je horší než loni, a už tehdy to byla katastrofa," dodal. Bondil soudí, že velkoobchodní cena za kilogram francouzských lanýžů se letos může vyšplhat až na 1 500 eur (přes 38 000 Kč) a maloobchodní cena může být ještě čtyřikrát vyšší.

Labužníci oceňují na černých lanýžích jejich jedinečnou chuť. Někteří tvrdí, že tyto houby fungují jako afrodisiakum. Celé lanýže se někdy krájí na plátky a přidávají k jídlům, jako je carpaccio ze syrové hřebenatky. Polámané lanýže, které jsou k dostání za nižší cenu, jsou v miniaturním množství přidávány například do těstovin a omelet.

ZDROJ: AKTUÁLNĚ.CZ, AUTOR: ČTK, 25. 11. 2017

Evropská komise – Přehled údajů: Nové nařízení o ekologické produkci

Brusel 20. listopadu 2017 – Komise vítá, že Rada stvrdila dohodu ostatních zákonodárných orgánů ohledně nových pravidel pro ekologickou produkci, a se zájmem očekává závěrečné kroky, které povedou k přijetí nového nařízení. Přijetím nová pravidla vstoupí v platnost dne 1. ledna 2021. To poskytne dostatek času producentům, hospodářským subjektům a obchodním partnerům na to, aby se novému rámci přizpůsobili.

Proč odvětví ekologické produkce potřebuje nový soubor pravidel?

Řada stávajících pravidel slouží již více než 20 let a je třeba je aktualizovat – odvětví ekologické produkce v EU se v posledních dvou desetiletích výrazně změnilo. Ekologické zemědělství již není pouze okrajovou součástí zemědělsko-potravinářského odvětví EU, jak tomu bylo v době, kdy právě aktualizovaná pravidla vznikala. Je nyní jedním z nejdynamičtějších odvětví zemědělství EU. Rozsah půdy využívané pro ekologické zemědělství roste přibližně o 400 000 hektarů ročně. Trh s ekologickými produkty má v EU hodnotu přibližně 27 miliard eur, což je asi o 125 % více než před deseti lety. Nesourodá pravidla a odchylky tomuto velmi významnému odvětví evropského zemědělství v současné době neposkytují dostatečnou právní jistotu a bezpečnost. Přístup obsažený v novém nařízení by mu měl díky zjednodušení a harmonizaci dopomoci k ještě rychlejšímú růstu.

Jaká je přidaná hodnota reformy a co přesně se změní?

Všem bioproducentům a bioproduktům bude měřeno stejným metrem. Tato jednotná pravidla budou platit také pro ekologické zemědělce ze zemí mimo EU, kteří své výrobky na unijní trh vyvázejí. Nahradí tak stávající soubor čítající přes 60 různých ekvivalentních norem, které se v současnosti na dovážené biopotraviny uplatňují. To přináší významný pokrok v oblasti obchodu. Především jde o to, že hospodářské subjekty z EU a ze zemí mimo EU budou mít stejné podmínky.

Oblast působnosti předpisů byla dále rozšířena na řadu nových produktů, např. na sůl, korek a vonné silice. V budoucnu bude rovněž možné zařadit nové výrobky a reagovat tak na vývoj odvětví a na požadavky spotřebitelů a poskytovat další příležitosti výrobcům.

Další příležitosti vzniknou také otevřením nového trhu s ekologickým osivem a dalším rostlinným rozmnožovacím materiálem s vysokou mírou genetické rozmanitosti. Zvýší se díky tomu biologická rozmanitost a posílí udržitelnost pěstování plodina zrychlí vývoj inovací. Přínosem bude zvýšená odolnost vůči škůdcům a chorobám a větší pozornost bude věnována přizpůsobení lokálním podmínkám.

Nová pravidla usilují o rovnováhu mezi potřebou provádět kontroly v zájmu důvěry spotřebitelů v odvětví a zátěží, kterou tato povinnost způsobuje zemědělcům a příslušným orgánům. Kontroly se provádějí na úrovni členských států a v zájmu účinnosti nejsou dopředu hlášeny. Standardním postupem jsou každoroční kontroly, avšak podle nových pravidel toto nebude u zavedených ekoproducentů nezbytně nutné. U těch, u kterých proběhnou tři po sobě jdoucí každoroční kontroly bez problémů, budou moci vnitrostátní orgány stanovit povinnou kontrolu jednou za dva roky. To sníží administrativní zátěž jak pro samotné zemědělce, tak pro vnitrostátní správní orgány.

Nová pravidla stanoví preventivní opatření, která musí hospodářské subjekty přijmout, aby snížily riziko náhodné kontaminace pesticidy používanými u konvenčních plodin pěstovaných v blízkosti bioprodukce. Za kontrolu těchto opatření jsou odpovědné vnitrostátní orgány. Spotřebitelé musí mít jistotu, že u produktů označených logem EU pro ekologickou produkci žádné pesticidy aktivně použity nebyly a že

byla přijata veškerá možná preventivní opatření, aby se riziku náhodného styku s pesticidy zabránilo.

Nové nařízení se nevztahuje pouze na ekologické produkty z EU, ale i na produkty dovážené do Unie z třetích zemí. Pokud jde o uznané kontrolní subjekty, budou nová pravidla uplatňována stejně jak na producenty z EU, tak na producenty ze třetích zemí, kteří chtějí prodávat v rámci jednotného trhu Evropské unie.

U několika třetích zemí EU uznala, že uplatňují soubor pravidel a kontrolních systémů, který je rovnocenný pravidlům ekologické produkce EU. Některé třetí země, jako je Kanada, Japonsko, Spojené státy, Tunisko nebo Nový Zéland uznaly prostřednictvím ujednání či dohod pravidla Evropské unie, takže obě strany považují svá pravidla ekologické produkce a kontrolní systémy za vzájemně rovnocenné. To evropským spotřebitelům zajišťuje výběr z širokého sortimentu ekologického zemědělství a producentům z Evropské unie vývozní trh.

Jedním z hlavních požadavků na ekologickou produkci je vyživování rostlin především prostřednictvím půdního ekosystému. Nové nařízení potvrzuje tuto souvislost s půdou jako základní zásadu, a použití „ohrazených záhonů“ tak není považováno za slučitelné. Nové nařízení však producentům z třetích zemí, kde již bylo používání skleníků pro potřeby ekologického zemědělství povoleno, umožní v této praxi pokračovat ještě po dobu 10 let. Do 5 let od data použitelnosti nového nařízení Komise předloží zprávu týkající se využívání ohrazených záhonů ve sklenících, která bude eventuálně doprovázena legislativním návrhem.

Nové nařízení pro ekologickou produkci se bude vztahovat i na živé a nezpracované zemědělské produkty včetně osiva a dalšího rozmnožovacího rostlinného materiálu a zpracovaných zemědělských produktů používaných jako potraviny či krmiva. Zpracované produkty smí být označovány jako ekologické pouze tehdy, pokud ekologická složka tvoří minimálně 95 %.

(KRÁČENO)

Evropská komise – Tisková zpráva – Vzdělávání a odborná příprava v Evropě: nerovnost je stále problém

Brusel 9. listopadu 2017 – Z výsledků Monitoru vzdělávání a odborné přípra-

vy za rok 2017 realizovaného Komisí, které byly dnes zveřejněny, vyplývá, že vnitrostátní vzdělávací systémy stále více podporují začleňování a jejich efektivita se zvyšuje. Zároveň však tyto výsledky potvrzují, že dosažené vzdělání studentů závisí ve velké míře na jejich sociálně-ekonomickém prostředí.

Evropská komise podporuje členské státy při zajišťování toho, aby jejich vzdělávací systémy dobře plnily svou funkci – údaje shromážděné v každoročně zveřejňovaném Monitoru vzdělávání a odborné přípravy jsou důležitou složkou této práce. Z nejnovějšího vydání Monitoru vyplývá, že přestože jsou členské státy v postupu směrem k dosažení většiny klíčových cílů EU úspěšné, pokud je o reformy a modernizaci vzdělávání, s ohledem na rovnost ve vzdělávání je třeba úsilí zvýšit. Nerovnost stále příliš mnoha Evropanům brání, aby maximálně naplnili svůj život. Ohrožují také sociální soudržnost, dlouhodobý hospodářský růst a prosperitu. Naše vzdělávací systémy příliš často umožňují nerovnost zachovat, například když se nezohledňují potřeby lidí z chudšího prostředí, nebo když sociální postavení rodičů určuje školní úspěšnost a když se v závislosti na něm přenáší chudoba a omezené možnosti na trhu práce z jedné generace na druhou. Vzdělávací systémy hrají při budování spravedlivější společnosti zvláštní úlohu tím, že nabízejí všem stejné příležitosti.

Dosažené vzdělání významně určuje sociální postavení. Lidé, kteří mají pouze základní vzdělání, jsou téměř třikrát pravděpodobněji ohroženi chudobou nebo sociálním vyloučením, než lidé s terciárním vzděláním. Podle nejnovějších údajů bylo v roce 2016 zaměstnáno jen 44 % mladých lidí ve věku 18–24 let, kteří ukončili školní docházku s nižším stupněm středního vzdělání. V obecné populaci od 15 do 64 let je nezaměstnanost rovněž mnohem vyšší u těch, kdo mají jen základní vzdělání, než u lidí s terciárním vzděláním (16,6 % oproti 5,1 %). Sociálně-ekonomický status zároveň ovlivňuje úspěšnost žáků: 33,8 % žáků z nejméně znevýhodněného sociálně ekonomického prostředí má špatné výsledky ve škole, zatímco jejich sociálně lépe postavených spolužáků se to týká jen v 7,6 % případů.

Jedním z cílů EU na rok 2020 je snížit podíl 15letých žáků, kteří mají nedostatečné výsledky v základním čtení, matematice a přírodních vědách, na 15 %. EU jako celek se však ve skutečnosti tomu ▶

to cíli dále vzdaluje, a to zejména v oblasti přírodních věd, kde se počet žáků s nedostatečnými výsledky zvýšil z 16 % v roce 2012 na 20,6 % v roce 2015.

Lidé narození mimo EU jsou zvláště zranitelní. Tato skupina je často vystavena řadě rizik a nevýhod, jako je to, že mají chudé rodiče s nízkým vzděláním, nemluví doma místním jazykem, mají přístup k menšímu množství kulturních zdrojů, trpí izolací a jejich sociální síť v zemi imigrace je slabá. U mladých lidí z prostředí přistěhovalců je vyšší riziko, že budou mít ve škole špatné výsledky a předčasně ukončí školní docházku. V roce 2016 mělo 33,9 % lidí ve věku 30–34 let, kteří žijí v EU, ale narodili se mimo ni, nízkou kvalifikaci (dosáhli maximálně nižšího středního vzdělání); u jejich vrstevníků narozených v EU se to týkalo jen 14,8 %.

Investice do vzdělávání se v celé EU zotavily z finanční krize a mírně vzrostly (1 % meziročně v reálném vyjádření). Nárůst zaznamenaly přibližně dvě třetiny členských států. Čtyři země zvýšily investice o více než 5 %.

Souvislosti

Monitor vzdělávání a odborné přípravy 2017, který připravuje Komise, je již šestým vydáním této výroční zprávy, která na základě nejrůznějších údajů ukazuje vývoj systémů vzdělávání a odborné přípravy v EU. Měří pokrok EU z hlediska šesti cílů iniciativy Vzdělávání a odborná příprava 2020. 1) Podíl osob, které předčasně ukončí vzdělávání nebo odbornou přípravu (ve věku 18 až 24 let), by neměl překročit 10 %; 2) podíl osob ve věku 30 až 34 let s terciálním vzděláním by měl dosahovat alespoň 40 %; 3) vzdělávání by se mělo účastnit alespoň 95 % dětí od čtyř let do věku zahájení povinné školní docházky; 4) podíl 15letých s nedostatečnými výsledky ve čtení, matematice a přírodních vědách by neměl přesahovat 15 %; 5) 82 % nových absolventů vyššího středního a terciálního vzdělávání (ve věku 20 až 34 let), kteří se již neúčastní vzdělávání ani odborné přípravy, by mělo být zaměstnáno; 6) neméně 15 % dospělých (ve věku 25 až 64 let) by se mělo účastnit formálního a neformálního učení.

Součástí zprávy je srovnání zemí, 28 podrobných zpráv o jednotlivých členských státech EU a zvláštní internetové stránky s dalšími údaji a informacemi. Ke stimulaci investic a podpoře politických priorit v oblasti vzdělávání napomáhá investiční plán pro Evropu, pro-

gram Erasmus+, evropské strukturální a investiční fondy, včetně Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí, Evropský sbor solidarity a také program Horizont 2020 a Evropský inovační a technologický institut.

Shrnutí hodnocení České republiky:

- Míra zaměstnanosti čerstvých absolventů je velmi vysoká.
- Nerovnosti ve výsledcích vzdělávání spojené se sociálně-ekonomickými poměry jsou závažné a postihují zejména romskou populaci. Podíl studentů se slabými výsledky v základních dovednostech se výrazně zvýšil, a to zejména v přírodních vědách.
- Platy učitelů zůstávají relativně nízké a pedagogové stárnou, což vyžaduje opatření ke zvýšení atraktivnosti tohoto povolání pro talentované mladé lidi.
- Podíl osob s dosaženým terciárním vzděláním stále rychle narůstá a začala se provádět dlouho očekávaná reforma vysokoškolského vzdělávání.

(KRÁČENO)

Další žaloba na ČR

Česká republika a Lucembursko oznámily úplné provedení směrnice č. 2014/54 o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem ve svém vnitrostátním právu, a to více než rok po uplynutí lhůty. To byl důvod k tomu, aby na ně Komise 4. 10. podala k Soudnímu dvoru EU žalobu. Komise také požádá Soudní dvůr EU, aby státům uložil penále ve výši 33 510,4 eur denně, dokud směrnici plně neimplementují.

VČASNÁ VAROVÁNÍ EUROPOSPLACE JANA ZAHRADILA, ŘÍJEN 2017

Prodej elektromobilů láme rekordy

Celosvětový prodej elektromobilů ve třetím čtvrtletí meziročně vzrostl o 63 procent na více než 287 tisíc vozů, růst zajistila hlavně vysoká poptávka v Číně. Nejnovější data zveřejnila agentura Bloomberg. Ve srovnání s předchozími třemi měsíci pak prodej elektroaut narostl téměř o čtvrtinu.

HN, 23. 11. 2017

Evropská komise – Tisková zpráva: nový evropský systém pro boj s přírodními katastrofami

Brusel 23. listopadu 2017 – Evropská komise dnes odhalila ambiciózní plány, jež posílí schopnost evropských zemí vypořádat se s přírodními katastrofami.

Návrh je ústřední součástí agendy předsedy Junckera nazvané Evropa, která chrání. Iniciativa reaguje na komplexnější a častější živelní pohromy, jež v posledních letech těžce zasáhly řadu členských států. Páteří návrhu je vznik nástroje rescEU. Na evropské úrovni budou vytvořeny záložní kapacity civilní ochrany, jako jsou např. protipožární letouny, speciální vodní čerpadla, týmy pro vyhledávání lidí a záchranné akce ve městech, polní nemocnice a zdravotní záchranné týmy. Kapacity budou doplňovat nástroje jednotlivých států a spravovat je bude Evropská komise. Jejich účelem bude pomáhat zemím zasaženým živelními pohromami, jako jsou povodně, lesní požáry, zemětřesení a epidemie. Jen v roce 2017 přišlo v Evropě v důsledku přírodních katastrof o život více než 200 lidí a zničen byl více než jeden milion hektarů lesů. Proti přírodním pohromám, které se v poslední době bohužel stávají normou, není žádná země EU imunní. Přál bych si, aby mohla Evropská unie v případě živelní pohromy nabídnout více než jen vyjádření lítosti. Evropa je kontinent, v němž panuje solidarita. Tragédie, k nimž došlo letos v létě a v posledních několika letech, ukazují, že náš stávající systém reakce na živelní pohromy, spočívající na dobrovolnosti, dosáhl hranice svých možností. Problémy, jimž čelíme, se mění, a změnit se tudíž musíme i my. Jde o solidaritu a sdílení odpovědnosti na všech úrovních. Návrh Komise se zaměřuje na dvě vzájemně se doplňující oblasti:

- 1) na silnější společnou reakci na evropské úrovni a
- 2) na lepší prevenci a připravenost: Posílení evropských kapacit pro reakci: rescEU

Vzniknou záložní týmy a vybavení pro reakci v oblasti civilní ochrany v EU, jejichž úkolem bude pomáhat členským státům vypořádat se s pohromami v situacích, kdy jsou vnitrostátní kapacity přetížené. rescEU bude zahrnovat vybavení, jako jsou protipožární letouny a vodní čerpadla, které doplní ▶

kapacity jednotlivých států. Veškeré náklady a kapacity rescEU budou plně hrazeny z finančních prostředků EU, Komise bude provádět operační řízení těchto nástrojů a bude rozhodovat o jejich nasazení.

Současně bude Komise pomáhat členským státům s rozšiřováním vnitrostátních kapacit, a to financováním nákladů na přizpůsobení, opravy, přepravu a provozních nákladů jejich stávajících zdrojů. V současné době jsou hrazeny pouze náklady na přepravu. Tyto nástroje budou součástí sdílené rezervy zdrojů pro případ mimořádných událostí, a sice Evropské rezervy v oblasti civilní ochrany, a budou uvolněny v případě živelní pohromy.

Podle dnešního návrhu budou členské státy vyzvány, aby s ostatními sdílely své vnitrostátní strategie prevence a připravenosti. Díky tomu bude možné kolektivně odhalit a řešit případné nedostatky.

Návrh zlepšuje spolupráci a soudržnost se stávajícími politikami EU v oblasti prevence a připravenosti. Patří sem např. strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu, evropské strukturální a investiční fondy, Fond solidarity, právní předpisy v oblasti ochrany životního prostředí (např. povodňové plány a ekosystémová řešení), výzkum a inovace a politiky zabývající se závažnými přeshraničními zdravotními hrozbami a další.

V neposlední řadě návrh povede ke sjednocení a zjednodušení správních postupů, čímž se zkrátí doba potřebná k poskytnutí pomoci nezbytné k záchraně životů.

V současné době je mechanismus civilní ochrany EU založen na dobrovolném systému, jehož pomocí EU koordinuje dobrovolnou pomoc zúčastněných států určenou zemi, jež o ni žádá. Nabídka pomoci koordinuje evropské středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události se sídlem v Bruselu. Extrémní povětrnostní podmínky a další události v posledních letech vedly k tomu, že si členské státy již nejsou schopny tolik vzájemně pomáhat, zejména v případech, kdy stejné živelní pohromě čelí několik členských států současně. V takových případech, kdy jsou prostředky pomoci omezené nebo úplně chybí, nemá EU záložní kapacity pro pomoc členským státům, které ji nutně potřebují.

V roce 2017 jsme byli svědky celé řady katastrof. V tomto roce přišlo v Evropě

o život v důsledku živelních pohrom celkem více než 200 lidí. Tato neštěstí se však neblaze podepisují rovněž na ekonomice. Od roku 1980 přišly členské státy EU při extrémních povětrnostních a klimatických jevech nejen o lidské životy, ale také o více než 360 miliard EUR. Jen v Portugalsku se přímá hospodářská škoda, již mezi červnem a zářím způsobily lesní požáry, odhaduje přibližně na 600 milionů EUR, což představuje 0,34 % hrubého národního důchodu této země.

Od svého zřízení v roce 2001 monitoroval mechanismus civilní ochrany EU již více než 400 katastrof a obdržel více než 250 žádostí o pomoc. Mechanismus civilní ochrany EU lze aktivovat nejen v reakci na katastrofy způsobené člověkem či živelní pohromy, nýbrž podporuje i připravenost na tyto události a jejich předcházení.

Na mechanismu civilní ochrany EU se podílejí všechny členské státy EU i řada dalších zúčastněných států, jež nejsou členy EU. Konkrétně se jedná o Island, Norsko, Srbsko, Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii, Černou Horu a Turecko. Do těchto zúčastněných států by byl program rescEU rozšířen na důkaz evropské solidarity.

(KRÁČENO)

Evropská komise – Tisková zpráva: Duševní vlastnictví: ochrana evropského know-how a vedoucího postavení v oblasti inovací

Brusel 29. listopadu 2017 – Komise dnes předkládá opatření, která zajistí kvalitní ochranu práv duševního vlastnictví, čímž podpoří investice evropských společností, zejména malých, středních a začínajících podniků, do inovací a tvořivosti.

Dnešní iniciativy usnadní účinnější boj proti porušování práv duševního vlastnictví a řešení přeshraničních sporů a učiní přítrž dovozu padělků a nedovolených napodobenin, které v současnosti představují 5 % zboží dovozeného do EU (v hodnotě 85 miliard EUR) Komise rovněž podporuje jednání o licencích, která spravedlivě a vyváženě odměňují podniky za jejich inovace, a zároveň jiným umožňují vycházet z těchto technologií a vytvářet nové inovativní produkty a služby.

Hospodářský růst a konkurenceschopnost Evropy z velké části závisí

na tom, že mnoho našich podniků – od začínajících až po ty velké – investují do nových myšlenek a znalostí. Komplexní balíček opatření zlepšuje uplatňování a prosazování práv duševního vlastnictví a vybízí k investicím do vývoje technologií a produktů v Evropě. Dnes jsme posílili naši společnou schopnost lovit „velké ryby“, jež stojí za padělaným zbožím a pirátským obsahem, které poškozují naše podniky a ohrožují naše pracovní místa, jakož i naše zdraví a bezpečnost v oblastech, jako jsou léčivé přípravky nebo hračky. Zavedením systému udělování licencí na patenty, který napomáhá rozvoji internetu věcí, od chytrých telefonů až po propojené automobily, také zajišťujeme Evropě vedoucí postavení na celosvětové úrovni.

Dnes přijatá opatření zahrnují posílení boje proti padělání a pirátství: Komise se snaží komerční porušovatele práv duševního vlastnictví připravit o příjmy, kvůli kterým je jejich trestná činnost lukrativní – jedná se o tzv. přístup „sledování peněz“, který se spíše než na jednotlivce zaměřuje na „velké ryby“. Rovněž zajišťuje, aby donucovací opatření byla přizpůsobena požadavkům současné digitální éry. Cílem dnešní iniciativy Komise je:

zajistit stejně vysokou úroveň právní ochrany a předvídatelnost soudního rámce v celé EU. Nové pokyny vyjasňují způsob provádění směrnice o dodržování práv duševního vlastnictví z roku 2004. Směrnice se ukázala být důležitým nástrojem v boji proti zneužívání práv duševního vlastnictví, nicméně v průběhu let docházelo k tomu, že si jednotlivé členské státy její ustanovení vykládaly různě. Uvedené pokyny tyto problémy výkladu objasňují, což v celé EU zvýší právní jistotu pro všechny zúčastněné strany a ihned usnadní občanskoprávní vymáhání práv duševního vlastnictví, aniž by bylo nutno zavést nové právní předpisy. Komise navíc vyzývá členské státy, aby své úsilí zintenzivnily posílením justičního vzdělávání, systematickým zveřejňováním rozsudků ve věcech týkajících se duševního vlastnictví a podporováním nástrojů pro alternativní řešení sporů; podporovat průmysl v boji proti porušování práv duševního vlastnictví. Na základě pozitivních zkušeností získaných v rámci memoranda o porozumění týkajícího se prodeje padělaného zboží přes internet Komise pokračuje v podpoře iniciativ průmyslu zaměřených na boj proti porušování práv duševního

vlastnictví, včetně dobrovolných dohod o reklamě na internetových stránkách, o platebních službách a dopravě. Tyto dohody mohou vést k rychlejšímu přijímání opatření proti padělání a pirátství než je tomu v případech soudních řízení. Doplňují nedávno vypracované pokyny Komise pro boj proti nezákonnému obsahu na internetu; snížit objem padělaného zboží na trhu EU. Komise navrhuje posílit programy spolupráce se třetími zeměmi (Čínou, jihovýchodní Asií a Latinskou Amerikou) a vytvořit černou listinu trhů, na kterých bylo zaznamenáno významné porušování práv duševního vlastnictví nebo které toto porušování usnadňují. Komise zveřejní aktualizovanou zprávu o vymáhání práv duševního vlastnictví ve třetích zemích. Posílí spolupráci mezi celními orgány EU, a to zejména tím, že posoudí provádění akčního plánu EU v celní oblasti pro boj proti porušování práv duševního vlastnictví pro období let 2013 až 2017 a navrhne vnitrostátním

celními orgány cílenější pomoc; vytvoření spravedlivého a vyváženého systému pro patenty, jejichž využití je nezbytné k dodržení technických norem: Mnoho klíčových technologií, které jsou součástí celosvětových průmyslových standardů (např. Wi-Fi nebo 4G), jsou patenty vázané k normě (Standard Essential Patents). Evropská komise dnes nabízí pokyny a doporučení pro vyvážený a účinný systém, který sladí tyto dva cíle: zajistit, aby výrobci měli přístup k technologiím na základě transparentních a předvídatelných pravidel pro udělování licencí na patenty; a zároveň zajistit, aby držitelé patentů byli za své investice do výzkumu a vývoje a činnosti v oblasti normalizace odměňováni, a tudíž byli motivováni nabízet své nejlepší technologie k zahrnutí do norem. Větší transparentnost a předvídatelnost by měly dát Evropské unii – a také mnohým začínajícím podnikům v EU – náskok v globální soutěži v oblasti technologických inovací a při-

ležitost plně využít potenciál sítě 5G a internetu věcí.

Komise bude pozorně sledovat pokrok navrhovaných opatření a posoudí, zda je zapotřebí učinit další kroky.

Souvislosti

Dnešní iniciativy byly oznámeny ve strategii pro jednotný trh z roku 2015, což je plán ke splnění plnění politického závazku předsedy Evropské komise Junckera plně rozvinout potenciál jednotného trhu a využít jej jako odrazový můstek pro evropské firmy na cestě k úspěchům ve světové ekonomice. V rámci plnění strategie pro jednotný trh již Komise předložila návrhy týkající se elektronického obchodování, pokyny týkající se ekonomiky sdílení, kroky k modernizaci normalizační politiky EU, iniciativu pro začínající a rychle se rozvíjející podniky, opatření k oživení odvětví služeb a kroky k posílení dodržování předpisů a praktického fungování jednotného trhu EU.